

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 14445/13

İhsan TURGUT / Türkiye

Başkan

Egidijus Kūris,

Hâkimler

Pauliine Koskelo,

Gilberto Felici,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 17 Mayıs 2022 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

1964 doğumlu bir Türk vatandaşı olan ve Şanlıurfa'da ikamet eden, Ankara Barosuna bağlı Avukat M. A. tarafından temsil edilen İhsan Turgut'un ("başvuran"), 4 Şubat 2013 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu 14445/13

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2022. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

no.lu başvuruyu dikkate alarak gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVANIN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın kendisini belden aşağı felç bırakan bir iş kazası sonucu ağır fiziksel yaralanmaya maruz kalması ile ilgilidir.
2. Olayların meydana geldiği dönemde başvuran, Şanlıurfa'da bulunan Harran Üniversitesi Araştırma Hastanesinde ("Hastane") teknisyen olarak çalışmaktaydı.
3. Başvuran, 20 Eylül 2007 tarihinde, hastanenin yenidoğan ünitesine oksijen tüpü taşımak üzere acil talimat almıştır. Başvuran, oksijen tüplerini asansöre yüklediği sırada, asansörün halatı kopmuş ve başvuranın bulunduğu asansör kabini yaklaşık üç buçuk metre aşağı düşmüştür. Başvuran, belinde ciddi çatlaklara maruz kalmış ve belden aşağısı felç olmuştur.
4. Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından düzenlenen 23 Eylül 2008 tarihli bir rapora göre, başvuran, bu kaza sonucunda bedensel işlevlerinin % 80'ini kaybetmiştir.

A. Ceza Soruşturması

5. Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı derhal kaza hakkında bilgilendirilmiş ve hastane müdürüne ve söz konusu asansörün tamirinden sorumlu T.Y.'ye karşı re'sen bir adli soruşturma açılmıştır.
6. Hastanede görev yapan iki polis memuru olay yerine gelmişlerdir. Söz konusu polisler, asansör kapılarının yanındaki metal levhaların asansörün tamir aşamasında olduğunu belirttiğini tespit etmişlerdir. Polisler fotoğraf çekmiş ve video kaydı almışlardır.
7. T.Y. gözaltına alınmıştır. T.Y., söz konusu asansörü arıza yaptığı 14 Eylül 2007 tarihinde tamir etmeye başladığını ve çalışma sırasında asansörün kullanılmasına karşı önceden uyarı levhaları koyduğunu belirtmiştir.

Başvuran, kazanın olduğu sabah, yenidoğan servisine çıkarması gerektiğini belirttiği on tane oksijen tüpüyle birlikte asansöre birinci kattan binmeye gelmiştir. T.Y.'nin başvurana asansörün arızalı olduğunu ve biraz beklerse tamir çalışmalarının biteceğini ve asansörün tekrar kullanılabilir olacağını söylediği iddia edilmektedir. Ancak T.Y., tamir aletlerini almak için döndüğünde, başvuranın iki oksijen tüpüyle asansöre binmeye çalıştığını görmüştür. İddiaya göre T.Y. başvurana durmasını söylemiş ancak başvuran yine de T.Y. kendisini engellemek üzere araya girmeden önce asansör kabineye binmiştir. Bu şekilde asansör kabini, içeride başvuranla birlikte yaklaşık üç buçuk metre olmak üzere bir kat aşağı düşmüştür. Gerekli tüm güvenlik tedbirlerini aldığını ve başvuranı asansöre binmemesi için açıkça uyardığını ileri süren T.Y. kazaya ilişkin tüm sorumluluğu reddetmiştir.

8. Hastane personelinin ve hastanede görev yapan polis memurlarının da ifadeleri alınmıştır. İlgili kişilerin ifadeleri, olayların meydana geldiği sırada söz konusu asansörün tamir aşamasında olduğunu ve tüm hastane ünitelerine sağlık hizmetleri müdürü tarafından tamir çalışmaları hakkında bilgi verildiğinin tespit edilmesine imkân vermiştir.

9. Başvuranın da ifadesi alınmıştır. Başvuran, asansörün bakımından sorumlu teknisyenlerin yardımıyla sekiz oksijen tüpünü çıkarmak için kazadan önceki gün asansörü kullandığını belirtmiştir. Başvuran, kaza gününde yine oksijen tüpleriyle asansöre binmek istediğini ve orada bulunan T.Y.'nin tüpleri asansöre yüklemesine yardım edebileceğini söylediğini beyan etmiştir. Ancak başvuran, T.Y. ile birlikte tüpleri asansöre yüklerken dengesini kaybettiğini eklemiştir. Başvuran, düşüşünü hatırlamadığını belirtmiş ve tamir çalışmalarına ilişkin uyarı levhalarının ancak kazadan sonra koyulduğunu ileri sürmüştür.

10. Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı, kaza yerinde elde edilen delilleri ve başvuranın, hastane personelinin ve T.Y.'nin ifadelerini ve aynı zamanda hastanede yürütülen idari soruşturmanın sonuçlarını (aşağıdaki 14-15. paragraflar) dikkate alarak, 13 Haziran 2008 tarihinde, kovuşturmayaya yer

olmadığına karar vermiştir. Savcı, kazanın, hastane müdürünün veya T.Y.'nin bir hatası nedeniyle değil, başvuranın dikkatsizliği nedeniyle meydana geldiğini değerlendirmiştir.

11. Başvuran bu karara karşı itiraz etmiştir.

12. Siverek Ağır Ceza Mahkemesi, 25 Kasım 2008 tarihinde, “itiraz edilen kararın kanuna ve usule uygun olduğu” gerekçesiyle bu itirazı reddetmiştir.

B. İdari Soruşturma

13. Bu sırada Harran Üniversitesi Rektörlüğü, kaza hakkında idari bir soruşturma başlatmıştır. 22 Şubat 2008 tarihli teknik bir rapora göre, söz konusu asansörün olay sırasında tamir aşamasında olduğu ve ceza soruşturması sırasında alınan ifadelerden, asansörün tamirinden sorumlu şirketin ve hastane idaresinin bir kazayı önlemek için gerekli tüm önlemleri aldığı anlaşılmaktadır.

14. 13 Mayıs 2008 tarihli soruşturma raporu, kazanın başvurana atfedilebilir dikkatsiz bir davranış sonucu meydana geldiği ve hem hastane idaresine hem de asansörün bakımından sorumlu teknisyene herhangi bir fiil atfedilemeyeceği sonucuna varmıştır.

C. Hastane İdaresine Karşı Açılan Tazminat Davası

15. Başvuran, 27 Mayıs 2009 tarihinde, maruz kaldığı maddi ve manevi zararın tazmini için Harran Üniversitesi Rektörlüğüne başvurmuştur.

16. Rektörlüğün bu talebe yanıt vermemesi üzerine başvuran, avukatı aracılığıyla, Şanlıurfa İdare Mahkemesi önünde tazminat davası açmıştır.

17. Şanlıurfa İdare Mahkemesi, 31 Mayıs 2010 tarihli bir kararla, başvuranın talebini reddetmiştir. Şanlıurfa İdare Mahkemesi, sahip olduğu tüm delillere, özellikle Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığından alınan ceza soruşturması dosyasına ve Harran Üniversitesi Rektörlüğü tarafından

yürütülen idari soruşturma raporuna dayanarak, hastane idaresinin sağlık hizmetlerine söz konusu asansörün tamir edildiği konusunda bilgi verdiğini, dolayısıyla hastane personelinin devam eden tamir çalışmalarından haberdar olduğunu, asansörün tamir aşamasında olduğunu belirtmek için dışında bulunan düğmelerin altına uyarı levhaları konulduğunu ve aynı zamanda başvuranın asansörün bozuk olduğu ve tamir aşamasında olduğu konusunda T.Y. tarafından şahsen bilgilendirildiğini ancak buna rağmen ilgilinin asansörü kullanmaya çalıştığını ve bunun da kazanın temel nedeni olduğunu tespit etmiştir. Şanlıurfa İdare Mahkemesi, sonuç olarak, söz konusu kazanın başvurana atfedilebilir hatalı bir davranış sonucu meydana geldiği ve hastane idaresine herhangi bir hatanın atfedilemeyeceği kanısına varmıştır.

18. Başvuran, dosyaya eklenen unsurlarda belirtilenin aksine, söz konusu asansörün tamir aşamasında olduğuna ilişkin bilgi notunun kazadan sonraya kadar düzenlenmediğini ve geriye dönük olduğunu ileri sürerek, bu karara karşı temyiz başvurusunda bulunmuştur.

19. Danıştay, 11 Mayıs 2011 tarihinde, hem usul kurallarına hem de yasal hükümlere uygun olduğu gerekçesiyle itiraz edilen kararı bütün hükümleriyle onamıştır.

20. Danıştay ayrıca, 14 Haziran 2012 tarihinde, başvuran tarafından yapılan karar düzeltme talebini reddetmiştir.

21. Başvuran, Sözleşme'nin 1 ve 6. maddelerini ileri sürerek, yerel mahkemelerin, maruz kaldığı ağır bedensel yaralanmaya ilişkin olarak, hastane idaresinin tarafsız sorumluluğuna dayanmamasından ve dolayısıyla hastane idaresini sorumlu tutmamasından şikâyet etmektedir. Başvuran, ulusal mahkemelerin benimsedikleri çözümün, kazayla ilgili bazı belgeleri gizlediği iddia edilen Harran Üniversitesi tarafından tek taraflı olarak yürütülen ve suçlayıcı olan bir soruşturmaya dayandığı kanaatine varmaktadır.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

22. Mahkeme, *hâkim hukuku kendiliğinden uygular (jura novit curia)* ilkesi gereğince, Sözleşme ve Protokolleri uyarınca başvuran tarafından ileri sürülen hukuki gerekçelere bağlı kalmadığını ve bir şikâyeti, başvuran tarafından ileri sürülenler dışındaki Sözleşme maddeleri ya da hükümleri kapsamında inceleyerek, bu şikâyete konu edilen olaylara ilişkin yapılacak hukuki nitelendirme hususunda karar verebileceğini hatırlatmaktadır (*Radomilja ve diğerleri/Hrvatistan* [BD], no. 37685/10 ve 22768/12, § 126, 20 Mart 2018).

23. Mahkeme, başvuran tarafından sunulan şikâyetlerin olgusal temelini (yukarıdaki 21. paragraf) dikkate aldığına, somut olayı kişinin ismi, imajı ve fiziksel ve ruhsal bütünlüğü gibi kimliğine ilişkin unsurları içeren Sözleşme'nin 8. maddesi açısından incelemenin uygun olduğuna karar vermektedir (*Nicolae Virgiliu Tănase/Romanya* [BD], no. 41720/13, § 86, 25 Haziran 2019).

24. Mahkeme, konuya ilişkin genel ilkelere yönelik olarak *Nicolae Virgiliu Tănase* (yukarıda anılan karar, §§ 135-128) kararına atıfta bulunmaktadır. Mahkeme, taksirle insan öldürme veya bir kişinin hayatını kasıtsız tehlikeye sokma durumunda, hukuk sistemi, mağdurlara (veya yakınlarına), tek başına veya ceza mahkemeleri önünde bir hukuk yoluyla birlikte hukuk mahkemeleri önünde, olası sorumlulukların tespitini ve uygun bir hukuki tazminat verilmesini sağlayan bir hukuk yolu sunuyorsa, etkin bir hukuk sisteminin varlığına ilişkin yükümlülüğün karşılanmış olduğuna karar verilebileceğini hatırlatmaktadır. Ayrıca, Devlet memurları veya belirli mesleklerin üyeleri söz konusu olduğunda, idari tedbirler öngörülebilmektedir (bk. diğer kararlar arasında, *Calvelli ve Ciglio/İtalya* [BD], no. 32967/96, § 51, AİHM 2002 I, *Vo/Fransa* [BD], no. 53924/00, § 90, *Šilih/Slovenya* [BD], no. 71463/01, § 194, *Centre de ressources juridiques au nom de Valentin Câmpeanu/Romanya* [BD], no. 47848/08, §

132, AİHM 2014 ve *Lopes de Sousa Fernandes/Portekiz* [BD], no. 56080/13, § 137, 19 Aralık 2017).

25. Mahkeme, somut olayda, başvuranın yaralandığı koşullara ışık tutabilmek üzere olayların hemen ardından ceza soruşturmasının yanı sıra idari soruşturmanın da açıldığını kaydetmektedir.

26. Ceza soruşturması, Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığı tarafından re'sen açılmıştır. İlgili delil unsurları, özellikle tanıkların ifadeleri, olay yerine ilişkin çekilen fotoğraflar ve video kaydı toplanmıştır. Hastane müdürü, asansörün bakımından sorumlu teknisyen ve başvuran dinlenmiştir. Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığı, toplanan tüm bilgi ve delil unsurlarına dayanarak, başvuranın, söz konusu asansörün kullanım dışı olduğundan ve olay sırasında tamir aşamasında olduğundan haberdar olması nedeniyle, yaralanmasına sebep olan kazadan sorumlu tek kişi olduğuna karar vermiştir. İlgili bu karara karşı itiraz edebilmiş ve iddialarını sunabilmiştir. Başvuranın iddiaları, Siverek Ağır Ceza Mahkemesi tarafından incelenmiş ve reddedilmiştir. Mahkeme, bu noktada, başvuranın söz konusu soruşturmanın etkinliğine ve sonucuna ilişkin olarak kendisine herhangi bir şikâyet sunmadığını gözlemlemektedir.

27. İdari soruşturma ise kendi inisiyatifıyla Harran Üniversitesi Rektörlüğü tarafından açılmıştır. Harran Üniversitesi Rektörlüğü, kazanın yalnızca başvuranın ihmalkârlığı nedeniyle meydana geldiği ve hastane personelinin ve söz konusu teknisyenin sorumlu olacakları nitelikte herhangi bir hata yapmadığı sonucuna varmıştır.

28. Mahkeme ayrıca, yetkili makamlar tarafından re'sen başlatılan yukarıda bahsedilen yargılamalara ek olarak başvuranın, idare mahkemeleri önünde, Harran Üniversitesi Rektörlüğüne karşı bir tazminat davası açtığını kaydetmektedir. Başvuran, söz konusu mahkemeler önünde, iç soruşturmanın sonuçlarının yalnızca suçlayıcı olan taraflı bir adli soruşturmaya dayandığını ileri sürmüştür. Ancak başvuran, söz konusu dava sonucunda haklı

bulunmamıştır. Başvuran, Mahkeme önünde, söz konusu yargılamanın adil olmadığını iddia etmektedir.

29. Mahkeme, dosyadaki unsurlar ışığında, somut olayda yürütülen idari soruşturmanın tamamen suçlayıcı olduğu ve nihayetinde yeterince kapsamlı olmadığı sonucuna varmak için yeterli gerekçelere sahip olmadığı kanaatine varmaktadır.

30. Ayrıca Mahkeme, kazanın gerçekleştiği koşulları aydınlatabilecek tüm delil unsurlarının toplanması nedeniyle, ceza soruşturmasına yönelik olarak da aynı sonuca varmaktadır.

31. Nitekim başvuranın Şanlıurfa İdare Mahkemesinin yalnızca idari soruşturmanın sonuçlarına dayandığına ilişkin iddialarını destekleyen herhangi bir unsur yoktur. Aksine, dosyadaki unsurlardan anlaşıldığı üzere, söz konusu idare mahkemesi, kararını vermek için ceza soruşturmasının sonuçlarını da dikkate almıştır.

32. Dahası Mahkeme, başvuranın, avukatı aracılığıyla, tüm yargılamalara aktif olarak katıldığını ve hem soruşturma aşamasında hem de idare mahkemeleri önündeki yargılamanın sonraki aşamalarında dosyaya erişimi olduğunu ve davasını savunabildiğini gözlemlemektedir. Mahkeme, dosyadaki unsurları dikkate alarak, soruşturma makamlarının olayları aydınlatma isteğini sorgulamaya imkân veren herhangi bir neden ve aynı zamanda soruşturma yetkililerinin ve ulusal mahkemelerin kazanın koşullarını tespit etmek ve ilgili kişilerin sorumluluğunu belirlemek üzere isteksiz olduğunu ve bağımsızlık ve tarafsızlık gerekliliklerini yerine getirmediğini belirten herhangi bir unsur bulunmadığı kanaatine varmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir.*

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 9 Haziran 2022 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdürü

Egidijus Kūris
Başkan